

GASTERACANTHA CANCRIFORMIS (ARANEAE, ARANEIDAE) GEIMPORTEERD IN NEDERLAND

Steven IJland

Gabriel Metzstraat 1, 2316 AJ Leiden (sijland@gmail.com)

Pepijn van Diemen

ABSTRACT

A female of *Gasteracantha cancriformis* (Linnaeus, 1758) was photographed in a greenhouse in the Netherlands. It is the first country record for the import of this species.

Keywords: Imported species, plant trade

De vader van de tweede auteur maakte rond maart 2021 een foto in een kas in Aalsmeer of Kudelstaart. Op de foto (fig. 1) stond een spin met een zo'n karakteristiek uiterlijk dat determinatie eenvoudig was, een vrouwtje van *Gasteracantha cancriformis* (Linnaeus, 1758). De spin werd helaas niet verzameld, en ook de precieze locatie is helaas niet meer bekend. Omdat de spin er, zeker voor Nederlandse begrippen, nogal spectaculair uitziet leek de vondst toch vermeldenswaardig.

G. cancriformis komt van nature voor in Noord-, Centraal- en Zuid-Amerika en het Caraïbisch gebied, en is geïntroduceerd in Hawaï (World Spider Catalog, 2022). De variatie in kleur is enorm, allerlei combinaties met geel, zwart, rood en wit zijn bekend (Chamberland et al., 2020; Salgado-Roa et al., 2022). De geelzwarte variant die hier gevonden is komt in grote delen van Noord- en Zuid-Amerika voor, alleen op de Galapagoseilanden en enkele Mexicaanse en Caraïbische eilanden ontbreekt hij (Salgado-Roa et al., 2022).

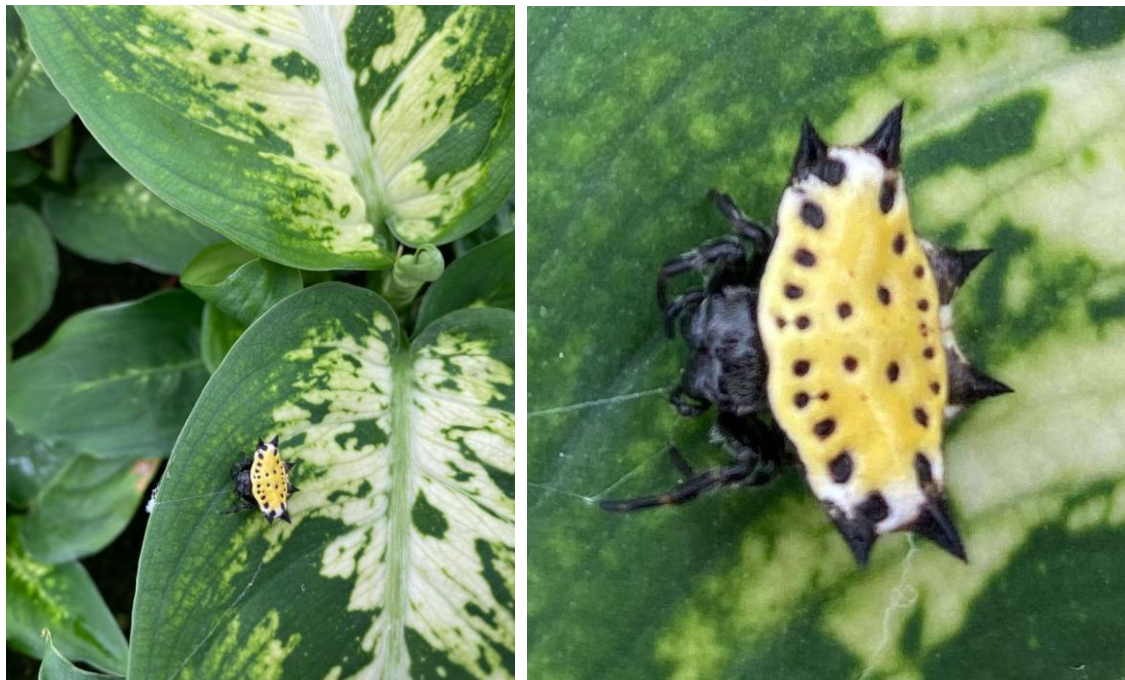

Fig. 1: Links foto van *Gasteracantha cancriformis* gevonden in een kas in Aalsmeer of Kudelstaart, rechts exemplaar uitvergroet.

De plant waarop de spin zich bevindt lijkt een soort *Aglaonema* of *Dieffenbachia* (Araceae) te zijn, kamerplanten die ook ingevoerd worden uit Amerika. Zo zijn bijvoorbeeld *Dieffenbachia*'s uit Guatemala en *Aglaonema*'s uit Costa Rica en Guatemala bestemd voor invoer in de EU onderschept omdat ze niet voldeden aan de fytosanitaire regels (Europhyt, 2020). Blijkbaar ontsnappen er af en toe toch exoten aan de controle, waaronder deze spin.

Sommige soorten beginnen hun vestiging in een nieuw gebied in kassen, bijvoorbeeld *Uloborus plumipes* (Noordijk et al., 2018). Dit is echter in tegenstelling tot *G. cancrivormis* een vrij onopvallende spin met een onopvallender web. Het lijkt dan ook niet waarschijnlijk dat *Gasteracantha cancrivormis* zich blijvend in Nederland zal vestigen, niet alleen gezien het (sub)tropische klimaat in de gebieden van herkomst, maar ook omdat het niet bepaald een onopvallende soort is die lang onopgemerkt in kassen zou kunnen verblijven.

REFERENTIES

- Chamberland L., F.C. Salgado-Roa, A. Basco, A. Crastz-Flores, G.J. Binford & I. Agnarsson 2020. Phylogeography of the widespread Caribbean spiny orb weaver *Gasteracantha cancrivormis*. – PeerJ 8:e8976. doi 10.7717/peerj.8976
Europhyt (European Union Notification System for Plant Health Interceptions) 2020.
https://ec.europa.eu/food/system/files/2020-02/ph_biosec_europhyt-interceptions-2020-01.pdf
- Noordijk J., J. Bink & R. Morssinkhof. 2018. – De kaskaardespin *Uloborus plumipes* heeft zich wijd verspreid gevestigd in Nederland (Araneae: Uloboridae). – Nederlandse Faunistische Mededelingen, 50, 5–12.
- Salgado-Roa F.C., L. Chamberland, C. Pardo-Diaz, D.F. Cisneros-Heredia, E. Lasso & C. Salazar 2022. Dissecting a Geographical Colourful Tapestry: Phylogeography of the Colour Polymorphic Spider *Gasteracantha cancrivormis*. – Journal of Zoological Systematics and Evolutionary Research 2022: 1-11.
- World Spider Catalog 2022. – Version 22.5. Natural History Museum Bern, online at <http://wsc.nmbe.ch>, accessed on 25 March 2022. doi: 10.24436/2

ENOPLOGNATHA DIVERSA (ARANEAE, THERIDIIDAE) GEIMPORTEERD IN NEDERLAND MET EEN BLOEMKOOL

Steven IJland

sijland@gmail.com

ABSTRACT

A female of *Enoplognatha diversa* (Blackwall, 1859) was found inside a foil wrapped cauliflower from Spain. It is the first record for this species in the Netherlands.

Keywords: Imported species, organic vegetables

In juni 2022 werd een volwassen vrouwtje van een kogelspin aangetroffen in een met folie verpakte biologische bloemkool. De bloemkool was afkomstig uit een supermarkt in Leiden. Volgens het etiket was de bloemkool afkomstig uit Spanje (fig. 1). Het bleek te gaan om een exemplaar van *Enoplognatha diversa* (Blackwall, 1859). Het geslacht *Enoplognatha* is een soortenrijk geslacht, vooral in het gebied rondom de Middellandse Zee. Bosmans en Van Keer reviseerden het geslacht in dit gebied (Bosmans & Van Keer 1999), en met hun artikel en

Fig. 1. Etiket van de bloemkool. Fig. 2. *Enoplognatha diversa*, habitus, vrouwtje

NIEUWSBRIEF SPINED

van de Spinnenwerkgroep EIS-Nederland

No 40

11 januari 2023

REDACTIONEEL

Vanwege Covid 19 zit er een hiaat in de nagestreefde regelmaat van verschijnen. Nu herstart.

Joost Vogels en Carmen Hiddes hebben tijdens onderzoek in het Kroondomein op de Veluwe *Xysticus luctator* gevonden, de eerste waarneming na 131 jaar. Dat zegt ook iets over de dichtheid van inventarisaties in ons land.

De Stekelpotige valse wolfspin, *Zoropsis spinimana* de spin met de misleidende naam, heeft zich zeer snel over ons land verspreid en behoort nu tot de Nederlandse fauna. De snelle opmars is te danken aan hun actieve “ballooning” strategie. Veel gezien rond huizen, maar ze komen ook op andere plekken voor.

Rob Versteeg inventariseerde lange tijd in De Hoge Veluwe en meldt nu zijn belangrijkste waarnemingen. Er is daar meer te vinden dan moeflon en wolf.

De Grote gerande oeverspin *Dolomedes plantarius*, in ons land bekend van oevervegetaties langs watergangen en plassen met goede waterkwaliteit, met name in laagveengebieden, werd in Nederland op de Rode Lijst geplaatst in de categorie “kwetsbaar”. Hij is daardoor een aandachtsoort in het natuurbeleid maar als soort niet wettelijk beschermd.

David Sies meldt het voorkomen van *Dictyna major* in het Beekhuizerzand, een wijdverspreide soort op het noordelijk halfmond, maar in ons land tot nu toe zelden gevonden. Een welkome aanvulling.

De Spin van het Jaar 2023 – dit jaar alle soorten uit het genus *Cheiracanthium* - wordt aangekondigd en toegelicht.

Drie korte berichten van Steven IJsland en mijzelf maken duidelijk hoe gemakkelijk spinnen mee kunnen komen met planten en verpakte groenten uit het buitenland. In twee gevallen kwamen de zendingen uit Spanje. De meeste verstekelingen zullen niet worden opgemerkt. Topje van een ijsberg?

Een korte analytische blik op de ingevoerde en goedgekeurde waarnemingen van spinnen over een bepaalde periode op de site van waarneming.nl bevestigde het vermoeden dat de de gegevens in het overzicht heel onevenwichtig over de families zijn verdeeld. Zakspinnen (Clubionidae) en Hangmatspinnen (Linyphiidae) evident zijn ondervertegenwoordigd. Er zijn ook duidelijk aanwijzingen te vinden dat sommige habitats minder aandacht krijgen.

Wijzigingen in naamgeving en nieuwe soorten in de meest recente versie 2023.1 van de Catalogus van Nederlandse spinnen zijn kort samengevat. Er is een einde gekomen aan het zichtbaar maken van Fauna Europaea op de website van de European Society of Arachnology.

De nu voorliggende aflevering 40 volgt op aflevering 39 (2020).

PJvH

